

mikor Amphion lantjának hangjaira összecsoportosultak a görög hitrege Thébájának falai?

Nem. Mindebből semmi se történt. Egy barázdával sincs több földünk, mint „egypár évvel ezelőtt”. Egy ákác-fával sincs több erdőnk, mint 1922-ben vagy 1923-ban. A megszállott területeken ma is törvényen kívül álló faj a magyar. Temploma, iskolája, műhelye, gyára, kunyhója és kastélya, egyszóval: minden anyagi életformája, amely a magyart mondta, kevesebb, mintha a trianoni időszámítás első éveiben. Idehaza pedig egymás husába tépünk, nyomorult egzisztenciánk barlanglakói moráljában, s ma-holnap kételkedünk benne, hogy értünk is meghalt-e az Isten fia. Életünk olyan kétségbeesetten valószínűtlen, amire csak egy avignoni pápa szavait alkalmazhatjuk a római csöcselék klasszikus majmolásaira a XIV. században: *Opera fantastica di poco durare!* És, ime, mégis azt tapasztaljuk, hogy ami hig volt és oly törekényen ideiglenes „pár évvel ezelőtt”, az most mintha csonttá és kővé változott volna az új európai teremtés hetedik napján, amelynek látszólag megviharhatatlan és csökönnyös kevélységén szétporlik a revízió minden hulláma.

Mi idézte elő ezt a különös fordulatot? Miért, hogy visszafelé sült el bölcseségünk ama bölcsesége, hogy az idő a mi legjobb és legbiztosabb szövetségünk? Miért lett fehér az, ami még „pár évvel ezelőtt” fekete volt? Miért dermedt a halmazállapotba, amit még azok is megváltoztathatónak tartottak „pár évvel ezelőtt”, akik a dolgok változatlanágának minden anyagi előnyét és hasznát látták? Miért nem reálpolitikai igazság most az, ami annak látszott 1922-ban és 1923-ban?

Az ember önkénytelenül arra gondol, hogy az átalakulásnak ezt a sivár csodáját alighanem a szanálás vitte végbe a többi nagy csodák között. Mióta külföldi kölcsönrel szereztük meg a mi csonkaságunk konszolidációjának feltételeit s amióta, látszólag, kirakatsikert értünk el gazdasági talpraállásunk megbámolt eredményei által, azóta a nagyáttant és a kisáttant külföldjét áthatotta az a meggyőződés, hogy ki vagyunk elégséges, hogy életképesekké lettünk s a középeurópai béke biztos támaszaivá váltunk, vagyis nagy dicsőséget arattunk azáltal, — amit Bethlen egyik krónikása is följegyez hősének herakleszi teljesítményei között, — hogy Középeurópát megmentettük. Elhitték, hogy kétszázötvenmillióval megfizettek és hogy problémáinkat megoldották. Hogyne, mikor a kölcsön-jegyzőkönyvben saját önkéntes aláírásunkkal ismertük el és hi-

telesítettük csonka állami és nemzeti életünket. A kölcsön valóban szanálta a kis Magyarországot és megölte a nagyot. Azóta nem tolatodik se a kis-, se a nagyáttant, hogy valamit jóvátegyen és reparáljon. Azóta megszűnt a magyar irredenta, mint európai gond és nyugtalanság. Akik pedig azt mondják, hogy valami területsáv visszacsatolása igényeink összességéről való lemondással járt volna, azoknak azt feleljük, hogy a népszövetségi kölcsön-protokolumban ugyanezt a feltételt elfogadtuk és garantáltuk anélkül, hogy egy falut vagy egy hegygerincet is visszakaptunk volna.

Megújuló botrányok, súlyos sebesüléssel végződő véres tüntetések a Nemzeti Színház második és utolsó Szomori-estjén

Gáspár László szigorló orvost életveszélyes sérülésekkel a Rókus-kórházba szállították

Mindannyian azt hittük, hogy az elmúlt pénteki nap örökre a legszomorubb dátum a magyar Nemzeti Színház történelmében. Szombat estére mégis arra kellett rájárnunk, hogy fájdalmasan csalódtunk: a szombat este eseményei a pénteken történelmi megrendítőbbek és elszomorítóbbak voltak. Hiábavaló volt a keresztény magyar közvélemény egyöntetű és viharos erejű felháborodása, hiábavaló volt mindaz a szomorú és szegényletes kavarodás, amely Szomori Dezső darabjának előadása körül támadt, hiába bizonyosodott be pénteken este a Nemzeti Színház nézőterén és környékén, hogy van még magyar nemzeti öntudat, amelyet nem lehet könnyelműen, büntetlenül provokálni, az illetékes és felelős tényezők mindebből nem vonták le a tanulságot.

Kétségkívül minden illetékes tényező már jóelőre tisztában volt azzal, hogy a Szomori-darab szombat estére kitűzött második előadása nem lehet zavartalan lefolyású, ellenkezőleg, még a pénteknél is viharosabb és elkeseredettebb tüntetéseknek lesz okozója. Figyelmeztette őket erre teljes nyíltsággal, jóelőre, az ifjúság és a keresztény sajtó, tanulságos és figyelemre érdemes tartalommal jelentek meg a szombat reggeli liberális lapok is, amelyeknek kritikáiból a kultuszkormány és belügyi kormány egyaránt meggyőződhetett arról, hogy Szomori Dezső darabja még ezek szerint az igazán nem rosszindu-

Igaz, elértük azt, hogy az egész világ dicséretét kiérdemelte az a ravasz diplomácia, amelyet Bethlen egyik életirója reklamál héroszának eltulajdoníthatatlan történelmi dicsőségévé. Ez a diplomácia megmentette Európát, miközben elvesztette azt, ami ebben az Európában nekünk egyedülálló érték volt: állami létünknek biztosabb és szilárdabb alapokra fektetését. Mert, ne feledjük el, hogy aki megmenti a farkast, az megöli a bárányokat. Aki beheszesíti a dögekeselyű sebes szárnyait, az felelős a karmaiért is.

latu kritikusok szerint is *nívótlan, gyöngye alkotás*, amely még normális körülmények között sem érdemli meg az előadást. A Nemzeti Színház zsidó szerzője és zsidó igazgatója mindezzel nem törődött, mindezek ellenére is meg akarták mutatni, hogy nem riadnak vissza a további viharos eseményektől, meg akarták mutatni, hogy valóban semmibe veszik a keresztény közvéleményt, a keresztény magyar tömegeket. Ami ennek nyomán történt szombaton este a Nemzeti Színházban, az a magyar kulturhistoriának egyik legszomorubb fejezete. Hatalmas rendőri készültség védelme alatt újra a szinpad deszkáira kényszerítették a jobb sorsra érdemes színészeket, hogy ellenszenvüket, felháborodásukat és aggodalmaikat legyőzve, újra hangot adjanak a Nemzeti Színház szinpadán Szomori Dezsőnek. Az előadás, természetesen, olyan jelenetek sorozatába fulladt bele, amelyek végképpen méltatlanok a Nemzeti Színház mindaddig féltve őrzött presztízséhez, a vezetőszerphez, melyet az ország első színháza a magyar színészetben játszik; ezek a jelenetek egyedül a kulturbotrány ki-provokálóihoz, a zsidó szerzőhöz és pártfogóihoz méltók. Az eseményekről az elfogulatlan bíráló csak egy véleményt formálhat: jóvátehetetlen és megbocsáthatatlan bűn volt a Nemzeti Színházat előttünk ismeretlen okokból, ismeretlen célokért ehhez a játékhoz odaadni.

Lehetetlennek tartjuk, hogy a felelős tényezők még tovább feszítsék a már amúgy is pattanásig megfeszült húr. Senki sem vállalkozhatik arra, hogy még tovább folytassa a keresztény közvélemény, a keresztény ifjúság tömegeinek provokálását. Most, amikor a keresztény magyarság amúgy is feszült és várakozásteljes idegállapotban van, a további kiméltenség csak a semmi jót nem jelentő szélsőségek felé fordíthatná a tömegek

A rendőrség megszállja a Nemzeti Színház környékét

Szombaton este hat órakor már megindultak a lovas és gyalogos rendőrsztagok a Nemzeti Színház felé, hogy főtartsák a rendet, amely a tegnapi nagyarányú tüntetés után igen labilnak látszott. A rendőrség azonban okult a tegnapi botrányos jeleneteken és hogy a nagyobb demonstrációt megakadályozza, még nagyobb számmal vonult föl, teljesen megszállotta a Rákóczi-térről a Wesselényi-utcáig a Nagykörutat, a Rókus-kórházról a Miksa-utcáig a Rákóczi-utat, teljesen elzárta az összes idetorkolló mellékutakat, lovas, kerékpáros és gyalogos őrszemekkel, a New-York palotával szemben lovasosztágot állított föl és ugyancsak lovasosztály posztolt a körút másik felén, a Rókus Szilárd-utcánál és hatalmas gyalogos csoportok szétszórtan mindenütt, majdnem a fél városban. A Nemzeti Színház főbejárata előtt több mint száz főnyi rendőri készültség állott és a színházat, rajvonai módjára, teljesen körülvették a rendőrök.

Mikor a legfőbb hadvezetőség ezzel a munkálattal teljesen elkészült és a Nemzeti Színházat és környékét többszáz méteres körzetben teljesen blokáddá alá vette, akkor a rendőrök megkezdték az így bezárt terület kitisztítását. A járőrök mindenkit távozásra

Vagy alusznak vagy nem hallják,
Vagy talán nem is akarják...

A cigány „felveszi a rendelést” s bizalmasan odasugja:

— Ej dehogyan nem akarják, náccságos uram, dehogyan is nem akarják... De még hogy akarják!

Aztán egészen halkán hozzátesszi:

— Egy kis lövét, náccságos uram, hogy sebben sóljon.
Száz pengőt ad neki.

A cigány előre megy s húzza.

Hatalmas basszus fogadja — a küldeményt:

Kelj fel, kelj fel édesanyám!
Bucsuzni jött az én rózsám.

Mi?! Ez a hang! Bertók akkorát józanodik rá, hogy egyenesre ültében az asztalt is majd fellöki.

A cigány riadtan hunyorog s bár amoda muzsikál, minden idegszálával emide figyel. Bertók minden mozdulataira.

A hatalmas basszus után pedig, megint az előbbi borizú következik az oszlop mögöl:

— Ciszról mássz fel a cőre, te gazember!

Ez a hang a Hajdu Béni bácsi hangja... Az iménti hatalmas pedig kántor uramé...

Bertók szeme villámlani kezd. Mеред a cigányra. Az meg szépen, óvatosan sompolyog távolabbi zugok felé, hogy lehetően minél több asztal legyen közte és a „náccságos ur” között. Bertók feláll, kerekre tágult szemmel, viharzó homlokkal, nehéz, döngő járással megindul. Megy. Egy oldalpillantás az osz-

lop mögé meggyőzi róla, hogy ott tényleg a delegáció mulat, majd felrobban a visszafojtott kacagástól. Nem veszi tudomásul őket. A cigányt fogja üzöbe, vonul utána az asztalok között. A kis primás szegény sirósan torzult arccal muzsikál vissza neki s közben egyre beljebb menekül a konyha felé. Egy helyütt megszorul. Hirtelen lekapja a hegedűt haptákba áll:

— De há mondom náccságos uram, é volt ott. Csák később cserilődött ki ázs urakkál, amikor éppen nem teccset odanézni... Előbbiször é volt ázs!

— Ki?! — veri fel Bertók hangja az egész helyiséget.

— A sóke náccsága á kék kálápbá... Ázs urák csak helette gyüttek nekem.

— Neszel
Egy kristályvizes-üveg repült szegény kis primás felé. Egyenesen a letartott hegedűnek. Az árva füstösnek csak anynyi ideje maradt, hogy a hegedűt felkapja szívéhez, maga hirtelen megfordul s puhábbik felét tartja oda a veszedelemnek. Az üveg nagyot csattan a frakk fecskeszárnyával fedett tájon s töretlenül hull a földre.

Kis riadalom. Ám a deputáció már viszi is Bertókot a helyére. Nem lett nagyobb baj.

A primás is feldörzsöli magát rémületből s mikor nagy kerülővel visszaverődik a bandához remegő szájjal lelken-dezik:

— Montám ugyi, hogy tisántuli... Égyet mozdul már kés a hálalós vesedelem.

A száz pengőt, amit kapott elhallgatta a banda előtt s csak az ütlegét vallotta be.

Női kabát

kiváló minőségű, tiszta gypjuanyagból, sikerült fess fagon szörme gallerral.....

68.-

egész finom 98.- 150.-
kivitelekben

Szörmebunda

szolid kivitelben 250.-, 350.-

Gólya Áruház

szemben a Teréz-templommal
Nagymező-utca 2, Király-utca 52.

hangulatát. Nem tartunk tehát attól, hogy ez a botrányos előadás a Nemzeti Színházban még egyszer megismétlődne. Megdöbbenve és csodálkozva kell azonban megállnunk a pénteki és szombatesti események után. Ki a felelős mindazért, ami itt történt, az oktalan pénzpocsékolásért, a főváros és az egész ország nyugalmának megháborításáért, a súlyos kárért, amit ez az eset az országnak a külföld előtt okozott. Két napon át készült-ségben állott az egész rendőri karhatalom, a nehéz munkában elfáradt rendőrlégényeket egymásután két este vezényelték ki az utcára a magyar ifjúság ellen, a Nemzeti Színház két estéjét és tömérdek pénzt áldozták fel minden tekintetben nívótlan, haszontalan irodalmi fércmunkáért és egy olyan szerzőért, akinek egész élete és munkássága a magyar történelmi és irodalmi tradíciók megcsufolását jelenti. Ezeket az egyelőre érthetetlen tényeket sürgősen tisztázni kell. Csak a legerélyesebb vizsgálat és megtorlás nyugtathatja meg az ok nélkül súlyosan megsértett keresztény köztudatot. Nem bizunk azonban abban, hogy ennek a vizsgálatnak a lefolytatására hajlandó lesz a tulajdonképpen hivatott tényező, a kultuszminiszter, aki eltúrte és elnézte a péntek- és szombatesti kulturbotrányt. Ilyen körülmények között minden szem a kormányelnök, Bethlen István gróf felé tekint, kit jobb magyar embernek ismerünk annál, semhogy ezeknek a botrányoknak megismétlődéséhez hozzájárulhatna. Tőle várjuk az erélyes, megtorló és rendcsináló intézkedést, tőle várjuk megtagadását annak a provokációnak, amelyet a keresztény közvélemény elkeseredett haraggal utasított vissza a Nemzeti Színház nézőterén.

A csukamájolaj kellemetlen.

A szervezet leromlása, testi és lelki gyengeség, tüdőbaj, angolkór, erőteljes feltáplálással, csukamájolajjal gyógyítható és előzhető meg.

JEMALT

az a poralaktó, csukamájolajjal készült csokoládéírá készítmény, amely nélkülözi a csukamájolaj minden kellemetlen tulajdonságát. Minden gyermek valósággal

inyenc csemege

gyanánt fogyasztja. Orvosok, szülők, tanítók ezrei a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak a JEMALT-ról.

Prof. Stoelzner stb. gyermekorvosok véleménye szerint minden csecsemőnek kéthónapos kortól kezdve rendszeresen kellene csukamájolajat adni. A csukamájolaj csak kinnal szedik: a JEMALT pedig élvezetel jelent a gyermekeknek és szülőknek egyaránt.

Az egyetlen csukamájolaj készítmény, amely a melegebb időszekek beálltával és nyáron is minden ártalom nélkül szedhető.

Kapható minden gyógyszerüzletben
Kis doboz ára 2.50 pengő
Nagy doboz ára 4.40 pengő (kétszeres tartalommal).

Dr. WANDER gyógyszer- és tápszergyár Rt.
Budapest, X., Keresztúri-ut 30/a.

ságirókon kívül senki sem tartózkodott már, akik pedig jeggyel a kezükben az előadásra siettek, azokat hosszas igazoltatás és ide-oda lökdösés után engedték csak be a színházba. Ilyenek azonban szombatán már sokkal kevesebben voltak, mint tegnap. A rendőrség által körülvett területre, nem hogy tüntető tömegek, de még egyes emberek sem hatolhattak be és így a tüntetés, amely a tegnapi *tragikusabban és véresebben végződött*, a rendőrkordonon kívül a Rákóczi-tér, a Rökk Szilárd-utca közepe táján és a Rákóczi-úton a Szentkirályi-utca környékén játszódott le.

Hét óra után, de még inkább az előadás megkezdésének idejében, már megjelentek az ifjuság első osztagai a rendőrkordonok mögött. A fiatalokhoz a bábáskodók és kíváncsiak nagy tömege csatlakozott, akik

innen, a háromszoros rendőrkordonon kívül, szerettek volna valamit hallani, hogy mi történik a színházban, miközben egyre élénkebben és félre nem érhetően adtak kifejezést érzelmeiknek, amelyek egyöntetűen megegyeztek abban, hogy *le a zsidókkal, le Hevesivel és Szomorival*.

Ilyenformán Szomori Dezső fércművének előadását aránylag nyugodt hangulatban kezdhették meg, illetve az előadást kívülről semmi közelebbi tüntetés, láрма vagy zaj nem zavarta meg, csak néha hallatszott föl a sötét mellékutcák mélyéből a füttyszó és a tüntető tömeg ordítása, ez azonban a nagy távolság miatt nem juthatott el a Nemzeti Színházig. A *Nemzeti Színházban azonban ezalatt annál botrányosabb jelenetek játszódtak le*.

A második este publikuma

A Nemzeti Színház nézőtere zsufolásig megtelt szombaton este Szomori Dezső darabjának, a *Nagyasszonynak* második előadásához. Ilyen furcsán kevert közönség talán még sohasem foglalt helyet a Nemzeti Színház széksoraiban, mint szombaton; a földszinti és emeleti közönség jórésze a zsidóság legszélsőségesebb rétegeinek képviselőiből került ki, a hadigazdagok, konjunkturasiberek és vállalkozók leszármazottai, igen jelentékeny számban jelentek meg azonban a színházban keresztény közéleti férfiak is, akik a maguk zsemeivel akartak meggyőződni a történetekről. A jobb oldali elsőszámu földszinti páholyban helyett foglalt Scitovszky Béla belügyminiszter is, számos más páholyban keresztény párti országgyűlési képviselőket és városatyákat lehetett látni. Hasonlóan kevert társaság foglalt helyet az erkélyen is. A legtöbb várakozó vagy aggódo tekintet azonban a karzatok felé fordult, amelyek szombaton este ugyancsak zsufolásig megteltek. Az első sorokban mindenütt fiatalemberek és lányok ültek, nemzeti jelvényekkel gomblyukaikkban, sok fiatal arcot és nemzeti jelvényt lehetett látni az erkélyen, de elvéve a földszinten is.

A nézőteret hatalmas létszámú rendőri karhatalom szállotta meg. A földszinten szinte több volt a rendőrtiszt egyenruha, mint a polgári feketekabát, pedig a polgári ruhások közül is majd minden második detektív volt. A karzatokat és az emeletet sűrű sorokban fogták körül a rendőrök, minden sorban detektívek és intézkedő rendőrtisztviselők álltak. Ugy látszott, hogy még csak mozdulni sem lehet a nézőtérre a rendőrség akarata ellenére. A közönség csöndben, izgalomteljes várakozásban foglalta el a helyeket, amint a lámpák elaludtak, az egész nézőtérre valami félszorongás lett urrá.

Megmozdul a nézőtér

Félnyolc óra után néhány perccel felgördült a függöny és megkezdődött az előadás. Már az legelső pillanatokban nyilvánvalóvá lett, hogy itt zavartalanul színpadi játékról ma este szó sem lehet. A színészek alig mondták el első szavaikat, egyszerre megmozdult a karzat. A balról gunyos harsány kacagás hangzott, majd egyszerre köhögni és prüszkölni kezdett az egész karzat, ami percek alatt tartott.

A színészek megzavarodva figyeltek a nézőtérre, nyugtalanul és bizonytalanul folytatták mondókájukat, de a nézőtérre egy szavukat sem lehetett érteni.

A nézőtér mind hangosabb és nyugtalanabb lett. Nemcsak a karzaton, de az egész színházban is általános lett a köhögés és a prüszkölés, az ifjuság között pusztító erős náthajárvány mind további széksorokra terjedt ki. A földszinten *egy pár zsidó fajvédő* haragosan ugrált fel a helyéről és néhány hangos kiáltás hallatszott. Egy kis kopasz

ember a jobboldal első soraiban föllálva kiáltozott:

— *Ki kell dobni őket! Csirkefogók!*

Megkezdődnek a kivezetések

A karzatról néhány füttyszó, zugás és derültség felelt a vakmerő provokációra. A rendőri készség nyomban teljes erővel akcióba lépett. Először a földszinten állítottak fel két fiatalembert, akik hangosan köhögtek, tenyerüket a szájuk elé tartva. *Kivezeték őket, bármennyire méltatlankodtak is*. A karzatokon előbbre nyomultak a rendőrök, folytonos zugás és lármás szóváltások közben még egy pár embert kivezettek és lökdösödtve, taszigálva kergették le őket a lépcsőkön.

A nézőtérre már alig lehetett egy ember, aki követni tudta volna a színpadon elmondottakat. A láрма percenként, szinte percről-percre, megismétlődött. Amint a színpadon elpuffant Szomori Dezsőnek egy-egy üres frázisa, a nézőtér megmozdult, harsány kacagás zugott, majd újra kezdődött a köhögés és tartott három-négy percen át. Végre belépett a színpadra Márkus Emilia. A földszint nagy tapsal fogadta a művésznőt, aki sápadtan, felindultan lépett szereplőtársai közé. A karzat nyomban átvette a tapsot, de akkor sem hagyta abba, amikor a földszint már elcsöndesedett. Négy-öt percen át zugott, dübörgött a taps, a színészeknek közben egy szavát sem lehetett megérteni.

A nézőtér hangosabb, mint a színpad

A nézőtér izgalma lassanként teljesen elhatalmasodik a színpadon. Különösen Márkus Emilia remeg, bánatosan és elkeseredetten a színpadon. A kezét tördeli, a homlokát tapogatja, minden szaván érhezhető a nagy belső izgalom és aggódás. Minduntalan kitekint a nézőtérre, amelynek morajlása, kacagása és köhögése újra és újra megzavarja. A nézőtér már nem lát és nem hall a szavaiból semmit, mindenki csak az emelet felé figyel. Itt-ott egész hangos diskurzusok, szóváltások folynak.

— *Ne beszéljünk, uram!* — kiáltja egy erőteljes férfihang az emeleten, amire egy vicces ember hozzászól:

— *Mi az, talán színházban vagyunk?*

Az első felvonás nagysokára közmegelegedésre véget ér. Amint a függöny legördül, hatalmas taps támad, lehangosabban a karzat tapsol. Az előfüggőnyt nyomban felhúzzák, a lámpák előtti tér azonban hosszú percekig üresen marad. A színészek nem jönnek, végül Tökés Anna és Tasnády Ilona jelennek meg a függöny előtt, hogy megköszönjék a tapsokat. A főszereplő Márkus Emilia ezalatt odabenn sírógörcsökben esik össze, partnerei és többi partnerei pedig körülölelik és vigasztalják.

A szünet alatt egészen szokatlan képet mutat a nézőtér. Senki sem mozdul a helyéről, az előcsarnok és a folyosók üresen maradtak. A büffések és cukorkaárusítók még sohasem csináltak olyan rossz üzletet a Nemzeti Színházban, mint szombaton este. Mindenki a helyén áll akkor is, amikor a villanykörték újból kialudnak és felgördül a függöny, hogy megkezdődjön a második felvonás.

És mégis mozog a föld!

X. V. újár! Feleletet részletesen 6-án küldtem ajánlva kért helyre. Átvette? Levelem tartalmát kérem vissza. Fentül jellegű csütörtökig, e lap felhívási rovatában feleletet kérek

Büzbombák, riasztó patronok és pofonok

A függőnyt még fel se húzták, mikor már viharos taps zug fel az egész színházban. Percekig tart a taps, míg a színészek szótlanul, megzavarodva álltak a színpadon. Lassankint nagy mozgás, zugás támad, itt is, ott is felállnak a nézőtérre az emberek, nézelődnek jobbra-balra, egymásra és fel a karzatokra. Nyomban ezután *éles csattanás hallatszik*, majd az egész nézőtérre elterjed *az ammóniának és szalmiákszesznek már péntek estéről jól ismert, átható szaga*. A nézőtér most már hangosabb, mint a színpad; rendőrtisztek szaladgálnak, a kardjuk csörömpöl és peng a sarkantyujuk, asszonyok sikitanak, egypáran föllállnak és a kijárók felé iparkodnak, egyesek tapsolnak, mások az öklüket rázzák. *Percek múlva még egy csattanás, a szag még áthatóbb és elviselhetetlenebb lesz, majd valahol a lábak alatt egyet villámlik a parkett és sűrű füst kavargó elő a székek közül. Egy riasztó patron dördült el valahol*.

Az eszlőemeleti erkélyen sikongatnak, egy rémült férfihang hangosan könyörög:

— *Világosságot! Gyujtsák meg a lámpákat!*

A karzaton folytonos a taps és a lábdobogás, egyik-másik helyről, ahol a rendőrök avatkoznak be, dulakodás lármája hallatszik.

Márkus Emilia csodálatos lelkierővel beszél tovább a színpadon partnereivel. Egyszerre azután mégis kiesik a szerepéből, egy lépést tesz előre és a kezét összekulcsolva, könyörögve kiáltja a nézőtér felé:

— *Az Istenért, csak ennek az egy előadásnak a végét várják bel!*

Viharos taps támad erre. Tapsol a földszint, az erkély, de legnagyobb erővel a karzat. Az ifjuság ezzel a tpsal akarja megérteni, hogy sajnálja a nagy művésznőt, akit oly tapintatlan és erőszakos módon hoztak mai nehéz helyzetébe.

Még egy üveg csörömpöl le a karzatról és szétörik a hatodik, vagy hetedik sorban ülő detektív vállán. Az ammóniák szaga már olyan átható, hogy sokan könnyeznek, az egész közönség köhög, az asszonyok a szemüket törölgetik. A zugás és mozgolódás folytonos. A színészeket már senki sem hallja, a közönség alig veszi észre, hogy az első kép véget ért és a függöny legördül. Egyetlen taps, egy szó nem hallatszik, a földszint néma maradt és mozdulatlan.

A karzatokon dühös hangzavar uralkodik. Rendőrök dobognak, elkeseredett tiltakozások és ellentmondások kavarnak a levegőben. A lépcsőn rendőrök fiatalembereket hurcolnak és odaállítják őket a vezérő rendőrtisztviselők elé. Az ifjak felhevülve, felháborodva magyarázzák a történeteket. A másodikemeleti páholsorokban ülő zsidó-asszonyok hallatlan arroganciával fordultak a mögöttük ülő ifjuság ellen. Az egyik sikított a többször csirkefogóknak nevezte őket, a másik felvonásközben a rendőröket uszította ellenük, ámbar a mögöttük ülő fiatal emberek teljesen csöndesen és nyugodtan viselkedtek. A rendőrtisztviselők szót is fogadtak a feketehaju, kővérkés demonnak, aki szikrázó szemekkel uszított az ifjuság ellen; a rendőrök előrenyomulnak és föllebbvalók utasítására teljesen kiüritik a jobboldali karzat négy széksorát, amelyekben hetven főiskolai hallgató és hallgatózó foglalt helyet.

A libásasszony közbelép

A szünetben a földszinten is, az erkélyen is dolgozik a rendőrség. A rendőrtisztek körüljárnak, szemügyre veszik az embereket, egypár készséges baloldali fajvédő és fajvédő előzékenyen segít nekik. Egy libásasszonykülsőjű, fekete nő lihegve mutogat az egyik rendőrtisztnek:

— *Ez az itten! Ez az a gaz ébred!*

Az illetőről rövidesen kiderül, hogy az egyik liberális lap egészen megbízható munkatársa, ez azonban a rendőröket nem akadályozza meg abban, hogy ugyanannak a libásasszonynak felhívására karonfogva ki ne vezessenek a nézőtérre egy másik fiatalembert. Közben megjelennek a takarító-asszonyok hosszú seprőkkel és megtisztítják a nézőteret a büzbombák üvegcserepeitől és egyéb romjaitól.

A legizgalmasabb tolongás és vitakozás

folyik még a nézőtérre, amikor a második felvonás második képe megkezdődik. A színpad sötét, tehát a nézőtér is mély sötétbe borul. Már az első pillanatokban vad láрма támad; a félig kiüritett és rendőrközel megföltött karzat a humoros oldaláról fogja fel Szomorinak valamelyik szentimentális panaszát és percekig kacag rajta. Jökédvét az sem zavarja, hogy a földszinten *újabb büzbombák csörömpölnek*; a fojtó ammóniákszag ugysem jut fel olyan magasra, csak az alsó régiókban teszi szinte elviselhetetlenné a tartózkodást. *Egy-két riasztópatron is elvillan*, azután valahonnan hallatszik egy hatalmas csattanás. Szabályos pofont adtak, illetőleg kaptak valahol, hogy hol, azt a sötétben nem lehet megállapítani.

A karzat tapsol, azután kacag, a derültség pedig végül szörnyű köhögésbe ful. A földszint háromnegyed része háttal ül a színpadnak, mindenki fölfelé tekintget, vagy a szomszédját figyeli. A Dob-utca hősei mindenkiében ébredt sejtének, hölgyeik rikácsolva hívják a rendőröket, ha valaki a bajuszt próbálja megsimítani. A karzaton is folytonosan dulakodnak, most már a jobboldali széksorokat ürítik ki a rendőrök. Az utcára kerül személyválogatás nélküli mindenki, tüntető és békés színházi publikum, zsidók, akik a tüntetők ellen háborognak és büntelen liberálisok, akik keservesen köhögnek a fojtó ammóniákszagban. Hol itt, hol ott fognak karon valakit a nézőtérre és kisebb-nagyobb láрма, zugás és tárgyalás közben vezeték az ajtó felé. Mindezek alatt a színpadon énekelnek, sóhajtoznak, nyögdeselnek és ábrándoznak a színészek, Szomori halhatatlan utasításai szerint, de hogy mi képpen és miről, azt a nézőtérre ketten sem tudnák megmondani.

Gyérül a közönség

A harmadik felvonás kezdődik... A közönség már alig bírja hallgatni a nyakatekert mondatokat, unalmas tirádákat és az egész felvonásközben másról sem vitáznak, mint arról, hogy mi értelme volt felújítani ezt a csapnivalóan rossz darabot. A Szomori-rajongók is meggyőződés nélkül, tisztára provokatív céllal tüntetnek a darab mellett. Természetesen, itt-ott *parázs szóvita kerekedik*, amelyet a nézőtér minden pontját megszálló rendőrök és detektívek mosolyogva hallgatnak. Az egyik fiatal ember, aki nemcsak fiziognómiájával, de élénk, jellegzetes hanghordozásával, heves gesztikulálásával is tanúságot tesz keleti származásáról, olyan fölháborítóan viselkedik és jobbra-balra gyanúsítgat nyugodtan ülő magyar uriembereket, hogy az egyik rendőrtisztviselő megsokalva a dolgot, szépen karonfogja és kivezeti.

A függöny felgördül. Holdfényes parkban, rosszkedvűen, izgatottan recitálják szerepüket a színészek. Amikor belép Besse nyey, egy *újabb pukkanás a nézőtérre*. Egy pillanatra megáll az előadás, azután tovább dőcög. Márkus Emilia indul kifelé...

— *Ez estnek nincs várása.*

Nagy meggyőződéssel közbeszól valaki a földszint első soraiból:

— *Bizony nincs!*

Előzőleg többször előfordult, hogy ártatlanul köhögő embereket, akik nem tudták visszatartani őszi meghűlésük alkalmával szerzett köhögési ingerüket, a rendőrök szó nélkül kivezeték. Erre vonatkozott az a kedélyes közbeszólás, amelyet a rendőrök felé intéztek a sötét nézőtérre, amikor a színpadon az egyik színész megköszönülve torkát, köhintett egyet.

— *Vezessék ki!*

Derültség fogadja a mondatot. Így még valahogy ki lehet birni a világnak ezt a talán legunalmasabb darabját. Sokan azonban még így is eltávoznak, különösen nők, akiket érzékenyebben érint a nézőtér feszült hangulata. Szomori *Nagyasszonya* minden tüntetés nélkül is csufosan megbukott és az igazgatóság tudatos provokációjának lehet csak betudni, hogy mégis többszöri előadását tervezte a színház.

Előadás a nézőtérre

Alighogy felgyulladnak az utolsó szünetet jelző lámpák, az erkélyről egy izgatott hang kiabál a földszintre...

Csillárok
beszerzési forrása!
Árban és fizetéselteltételekben legelőnyösebb minőségben vezet
Hétlángú lak-lyás láccillár P 48 — Négylángú bronzcsillár P 33
KADELBURGER ERNŐ
csillárgyári lerakat
Budapest, V., Lipót-körút 5. Telefon 146-04

— Rendőrök! Ezt a fiatalembert vezessék ki! Ő dobta a riasztópatront.

Fábián Sándor, Fábián Béla zsidó képviselő testvére lármázik teli torokkal, hevesen mutogatva a földszint egyik sorában ülő szimpatikus uriflura, aki a cserkészek jelvényét merészelt a gomblyukában hordani. A fiatalember nyugodtan kikéri magának az alaptalan gyanúsítást, természetesen, közvetlen közelben álló egyik rendőrfelügyelő sem tesz eleget Fábián prepotens kérésének. A fiatalember, név szerint Zádor-Boszó József, a zsidó aszanprovokátorok mindinkább erősödő lármája ellenére sem veszi el hidegvérét és nyugodtan ül helyén. Az egész színház feláll és nézi a jelenetet. Ekkor Zádor-Boszó kisétál az előcsarnokba. Egyszerre felzúg a tüntető taps és a lelkes ünneplés megújul, amikor visszatér.

Scitovszky belügyminiszter sápadt

Az utolsó felvonást is pukkanás vezeti be, azután halk köhögések közt hangzanak el a darab — hála Istennek! — utolsó mondatai. A nézőtérén alig ülnek a Scitovszky belügyminiszter is, aki sápadtan szenvedte végig az előző felvonásokat, eltávozik páholyából. Kint meglátva a sokszáz rendőrt, akik napok óta készenlétben állva, szünetnapoz

A rendőrök belelovagolnak a Himnuszt éneklő ifjúságba

Dacára minden rendőri intézkedésnek és annak, hogy a színházban véresebb esemény nem történt, a szombat este mégis vért követelt. Mig bent a színházban egymásután pattantak el a patronok és büzlött a földről az ammoniak könnyfacsaró illata, az alatt az ifjúság kint a Rákóczi-téren és a Rökl Szilárd-utcában tüntetett. Egész előadás alatt egymásután érkeztek a színház főbejárata előtt lévő rendőr-főtisztviselők elé biciklis- és lovasrendőrök, akik segítséget kértek. Vezetésszavak hangzottak el, a legények lóra ültek és minden tíz percen elvágtattak valamilyen utca irányába, ahol a fegyvertelen ifjúság szorongatta a rendőri karhatalmat, amely az est folyamán több ízben is a kardját vette igénybe, hogy némi tekintélytiszteltet tanítsa a magyar jövőd letéteményeseit, akik ellennézetüknek mertek kifejezést adni, amiért egy katonaszökevény pornográf zsidó irodalmi fércművét előadták Magyarországon első színházában.

Félnyolc óra tájban, nem tudni miért, a rendőrség emberei elől lovasokkal, a Rákóczi-térig szorították vissza a járőkelőket, ahol

Gáspár László szigorló orvos életveszélyesen megsebesül

A Német-utca 8. számú ház előtt a rendőrök hátraszorították a tömeget és a menekülő utolsó sorában volt Gáspár László szigorlóorvos, mikor egy brutális rendőr hátulról belerugott a szegény menekülő diákba. A fiu hátrafordult az embertelen inzultusra és rákiáltott a rendőrrre:

— Mondja meg a számát! Miért bántott engem?

A rendőr felelet helyett alaposan pofonvágta a fiatalembert és míg az tovább kiáltott, kardot rántva, többi kardlapozó társával együtt nekiestek és a szigorlóorvost kardjukkal fejbeverték.

Gáspár László vértől borítva maradt az utca közvezetén, úgy, hogy a rendőrök a jól végzett munka után mentőkért telefonáltak, hogy azok részesítsék első segélyben zsákmányukat. A mentők nemsokára megérkeztek a helyszínre, Gáspár Lászlót elsősegélyben részesítették és bevitték a Rókus-kórházba, előbb azonban a rendőrök a VIII. kerületi kapitányságon gázoltatták. Este kilenc órákor a Rókus-kórházban megállapították, hogy Gáspár László szigorlóorvos, a magyar keresztény ifjúság legújabb mártírja, homlokán háttérmentes csonthártyáig hatoló zúzott ebet kapott és a jobb mutatóujján is megsebesült. Az éjszakai órákban a szerencsétlen magyar ifju állapota annyira súlyosbodott, hogy haldokolva fekszik a kórházi gyon

Szomori Dezső s Hevesi Sándor kulturkírándulásának mg lett az eredménye, keresztény magyarfiu vére festette pirosra a pesti aszfaltot. Ey magyar ifjut sebesítettek halálra két zsidó miatt, amiért ez a fiu tiltakozni mert azellen, hogy a magyar nem

nem jutva és emiatt idegesen reagálnak Budapest magyar közönségének méltóságjeljes tüntetésére, meghallva, hogy már vér is folyt az utcán, lehetetlen, hogy lelke legmélyén ne érezte volna a hamleti kérdést:

— Mindent miért? Egy — Szomoriórt?

Josephus már kiöblögette torkát Szomori mondataival, elbucszott szerelmesétől s hosszan utánanézte, felsóhajtott:

— Utána még egy kevés illat...

Harsogó kacagás és helyeslés fogadta ezt a mondatot. Utoljára gördül le a függöny, reméljük, legeslegutoljára Szomori-darab után a Nemzeti Színház színpada előtt.

Gyorsan oszlik a közönség, künn lovasfalansz, gyalogos kordonok, a kiskapunál halálsápadtan vár az autóra Hevesi igazgató. Csak akkor derül föl egy pillanatra az arca, amikor Szeszlér főkapitányhelyettes üdvözl. A rendőrök még a kritikusoktól és ujságíróktól is megtisztítják a környéket és a Nemzeti Színház igazgatója rendőrkordon közt távozik a színházból. Márkus Emiliát maga Szeszlér vezeti autójához. Néhány perc múlva feloszlanak az utcákat lezáró kordonok és a rendőrök néhány kacsaringósat gondolva Szomoryról és Hevesi Sándorról, hazaindulnak.

ilyenformán nagy tömeg torlódott össze, köztük a tüntető egyetemi hallgatók. A rendőrök megjelenését sűrű kiáltozás közöntötte és a tömeg egyszerre kezdte ordítani:

Abcsug Szomoril! Abcsug Hevesil!

Mikor a rendőrlovak mind előbbre és előbbre nyomultak és a tömeget beszorították a Rákóczi-téren levő parkba, hátulról pedig a gyalogosrendőrök szorították össze a tömeget, az egyetemi ifjúság a téren megállott és a Himnuszt kezdte énekelni. A rendőrök azonban egyáltalában nem respektálták ezt és belevágtattak a Himnuszt éneklő ifjúság tömegeibe. A Rákóczi-tér egyik házának erkélyéről valaki lekiáltott:

— Imáhozl! Nem hallják, hogy a Himnuszt éneklitek!

A rendőrök azonban tovább szorították a tömeget, majd kardot rántottak és kardlapal nekiestek a tüntetőknek, akiket, kegyetlen bántalmazásuk után, hátraszorítottak, egész a Baross-utcaig. Ez a viadal többször is megismétlődött a Rákóczi-tér környékén és itt olyan megbotránkozott jelenetek játszódtak le, amelyek minden magyarérzelmű ember méltó felháborodását kell, hogy kiváltásák.

Újabb magyar mártírok

Több épületes jelenet játszódott még le a tüntetés alkalmából. A József-köruton egy menekülő fiatalembert a tömeg nekilökte a 3915. számú rendőrnök, aki erre egyszerűen kardjához kapott és reprodukálhatatlan káromkodások közepette ütlegelni kezdte a fiut. A többi rendőr is megbotránkozott ezen a barbár inzultuson és odafutottak:

— Pista ne bántsd! — kiáltották társukra, aki tovább ütlegelte a szerencsétlen fiatalembert, aki föltartotta mind a két kezét és úgy mutatta, hogy egy ujjal sem nyúlt hozzá a tulszangvinikus legényhez.

Amikor a rendőr antiszemita lesz

Még este tizenegy órákor is attackok voltak a köruton. A tömeget a rendőrség a Baross-utca felé szorította és Szerber Géza fővárosi hivatalnok és Toman Károly szigorló építész nem akarva a Baross-utca felé menni, megálltak a Spolarich-kávéház bejáratánál a fal mellett. A lovasrendőrök ebben a pillanatban érték oda és az elől hadakozó mokány altiszt letépte Tomán Károly kalapját, hogy pedig haragját kiöntse Szomori Dezső társai és a magyar kulturfőlény felett, amelyért immár másodnapja kell az aszfalton hadakoznia, éktelenül ordítani kezdett:

— Takarodj innen büdö zsidó! — kiáltotta a rendőr, akaratlanul is résztvéve ilyenformán a nagy tüntetésben, noha némiképp

pen elítélendő módon. Toman Károly, akinek vajmi kevés köze van a zsidó fajhoz, a lovasrendőr száma iránt érdeklődött, de az antiszemita rendőr két derék bajtársa, és pedig a 4410. és a 367. számú lovasrendőrök eltakarták, hogy a szigorló-építész ne lep-lezhesse le bajtársuk inkognitóját.

Negyvenhat tüntetőt állítottak elő

A tüntetésnek tizenegy óra után lett vége. A színházból összesen harminckilenc embert, az utcáról pedig hét tüntetőt állítottak elő a rendőrök a VII. kerületi kapitányságra. Perczel Sándor rendőrfelügyelő és két lovasrendőr fejét kődobás érte, Gáspár László súlyos sebesülésén kívül pedig még több sebesülés történt. A mentők is értesültek róla, hogy a Rákóczi-úti csatában több egyetemi hallgató véresen megsérült, de ezek nem vették igénybe a mentőket, hanem lakásukra szaladtak. A rendőrök sebesülése egyáltalában nem súlyos, mindössze a fejére kapott egy kődobást Perczel felügyelő, hét rendőrt pedig szintén kővel dobáltak meg.

Igy zajlottak le a szombat éjszakai tüntetések, amelyek során vére hullásával pecsételte meg a magyar ifjúság a Szomori-darab további sorsát. Értesülésünk szerint ugyanis a színház felsőbb utasításra mégis csak leveszi műsoráról a botoránytokozó művet. Ez az elkészült intézkedés azonban nem vi-gasztalhat meg senkit a szombat éjszakai eseményekért. A késő éjjeli órákban terjedt

A főváros népszínházi bizottsága nem engedi többé előadni a Szomori-darabot

A naggyasszony szombatesti előadását végignézte Iloszky János, a főváros népszínházi bizottságának elnöke is, a bizottság több tagjával együtt. Az egyik szünetben fel-

el a hire annak, hogy a pénteken letartóztatott Zsabka Kálmán és Scheuer József tüntetőket szabadlábrahelyezték.

Kezdetleges petroleum-lámpával

rontja a szemét és rontja a szoba levegőjét is! Gondoljon már most a hosszú téli estékre és kérje még ma

ALADDIN csodalámpánk

képes leírását, ingyen és bérmentve azonnal megküldjük, az ALADDIN-lámpa díszíti a szobát, nappali fényt áraszt, amellet olcsó, mert gazdaságos, vételára hamarosan megtérül, mert hihetetlenül kevés petroleumot fogyaszt. Olyan biztos, hogy gyermek is kezelheti!

ALADDIN Kereskedelmi Részvénytársaság Budapest, IV. Beilváros, Molnár u. 21. 2. számú osztálya

Figyelmeztetjük

a vevőközönségünket, hogy a közkezdelt világhírű és legelsőrangú anyagu és illatosításu

Orient rózsza és Kárpáti ibolya

pipere-szappanaink külső csomagolását és jellegzetes crepe-papirossal borított dobozát utánozzák!

Addig is, míg a megindított eljárás befejezést nyer, felhívjuk b. figyelmét arra

csak azon szappanok a mi készítményeink, amelyeknek úgy a külső sima borítópapirossal, mint a belső crepe-papirossal borított dobozaik a következő felírás van:

Csakis a KLEIN-féle Rose d'Orient

illetve

Violette des Carpathes piperezsappan a valódi!

Egyben közöljük, hogy a megnyilvánult óhajnak eleget teendő, forgalombahoztuk ismét a háborúelötti időben rendkívül közkezdeltiségek örvendett

Orient rózsza arcápoló-krém

Kárpáti ibolya arcápoló-krém

száraz minőségben nappali használatra és zsiros minőségben éjszakai használatra.

E krémek kitűnő anyaguknál és kellemes illatuknál fogva az arcból ápolására és szépítésére felülmúlhatatlan szolgálatot tesznek.

Kapható minden szaküzletben

KLEIN ÉS FIA

Finom piperezsappan- és illatszer-gyár Rt.

kir. udv. szállító József főherceg öfensége udv. szállítója Budapest, VII., Dob-utca 11-13. sz.

Interpelláció a Nemzeti Színházi botrányok ügyében

Petrovác Gyula országgyűlési képviselő a Ház legközelebbi interpellációs ülésén interpellációt terjeszt elő a Szomori Dezső darabjának előadásával kapcsolatos botrányok ügyében. Petrovác Gyula a legerélyesebben fel akarja vetni a felelősség kérdését, úgy az előadással járó hatalmas költségeikért, mint az egész nemzetre kiható, beláthatatlan mértékű erkölcsi károkért. Az interpellációt az egész politikai világ nagy izgalommal várja.

A rendőrség hivatalos jelentése a szombatesti tüntetésről, sebesülésekről, előállításokról

A mai tüntetésről a főkapitányság államrendészeti osztálya éjszaka félegy órákor a következő hivatalos jelentést adta ki:

Szombaton este háromnegyed 8 órákor a Nemzeti Színház előadásán három egyén erősen köhögni, majd pisszegni kezdett az-al a szándékkal, hogy az előadást megzavarják. Ezek: Zaymus Illés rabcifalvi születésű, 43 éves, római katolikus nyugalmazott iparfelügyelő, mérnök, Dobó Gusztáv szabadkai születésű, 20 éves, római katolikus joghallgató és Tabák Hermann mármaros-szigeti születésű, 22 éves izraelita cipőfelső-részkeszítősegéd. Mindhárom egyént csend-háborítás címén előállították.

Este fél 8 órákor a Rökl Szilárd-utcában az elzárt kordonon kívül 60—80 főnyi tömeg tüntetni akart, de néhány pfuj szó kiabálása után lovasrendőrök a tüntetőket szétszórták.

Rózsza bundáiról beszélnek Kristóf tér sarok

Gyermekek

gyakran szenvednek torokgyulladásban. Tekintve, hogy többnyire nem tudják torkukat öblíteni, adjunk nekik

Panflavin-pasztilákat.

Ezek nem rontják el a gyomrot, jó ízük folytán a gyermekek szívesen szopogalják. A Panflavin-pasztilákat, mint megfűlést és ragályt megelőző szer, a legelső szakorvosok melegen ajánlják. Minden gyógyszerárban kaphatók.

Fél 9 órakor a József-köruton a Bérkocsis-utca közelében, amidőn a kirendelt karhatalom a kiálló tömeget szétszalatta, osztalás véghezvitele után Gáspár László krasznahorkai születésű 27 éves orvostanhallgató, lakik Augusztá-telep, 30. épület 10 szám, Molnár György V. rendőrőrmestert hátulról arculütötte, majd amikor Molnár György visszafordult, Gáspár László az őrmestert másodszor is arcul ütötte, mire a rendőrőrmester kardját Gáspár Lászlóval szemben jogszerűen használta és Gáspár Lászlót fején és balkezén megpálya. Gáspár Lászlót a mentők bekötötték és a Rókus-kórházba szállították. Gáspár László ellen hatóság elleni erőszak miatt az eljárás folyamatba tetetett.

Este kilenc órakor a József-köruton a Rákóczi-tér mellett körülbelül háromszázfőnyi tömeg a kordonon kívül tüntetni kezdtek és midőn a karhatalom a tüntetőket osztalva, Steiner Lajos, bekodi születésű, huszonhárom éves evangélikus nőiellen joghallgató a tömeget a felszólítás elhangzása dacára a rendőrség ellen buzdította „Pjui! Le vele!” kiáltásokkal. Steiner Lajos bekísérték és az eljárás ellene megindult.

Este tíz órakor a Nemzeti Színházban az oda kirendelt rendőrtisztviselők a karzati közönség egy részét azért, mert ellenkező tetszésnyilvánítás miatt botrányt akart provokálni és másképpen a nagyobb botrányt elkerülhető nem volt, eltávolították.

A nagyobbforgalmu mellékutcákon és a körutakon a járőkelők és kíváncsiskodó közönség közül többen megálltak, ezek azonban egyszeri felszólításra kívül más beavatkozásra nem adtak okot.

A kordonon kívül álló és ott zajosabban viselkedő egyes egyéneket, akik felszólításra nyomban el nem távoztak, a kirendelt karhatalom bekísért. Ilyen rendőri beavatkozás folyamán a mai napon összesen negyvenhat egyént állítottak elő.

A színházi előadás vége minden zavaró incidens nélkül fejeződött be. Az előadás után, amikor már minden résztvevő eltávo-

zott és az utcák is elcsendesültek, a karhatalmi kirendeltséget bevonták.

A Hungária Bajtársi Egyesület üdvözlötte Odry Árpádnak és Bakó Lászlónak

Szerdán este a Hungária, Magyar Technikusok Egyesületének több korporációja összejövetelt tartott, ahonnan lelkes, meleg szeretettel teljes hangú üdvözlő táviratot küldtek Odry Árpádnak és Bakó Lászlónak, a Nemzeti Színház művészeinek azért, a hazafias és gerinces magatartásukért, melylyel megtagadták a pornográf Szomori-féreművészen való szereplést.

A Hungária ifjusága nem vett ugyan részt az utcai tüntetésben, de mély megbotránkozásal tárgyalták azt a példátlan esetet, hogy egy katonaszökevény zsidót pár száz magyar rendőrrel védtek meg, hogy silány komédiáját előadhassák a nemzet színházában. A távirat szövege a következő:

Odry Árpád, illetőleg

Bakó László

színművész urnak

Hazafias magatartásáért magyar községgel

Hungária korporáció

A péntek esti tüntetők közül négy fiatalembert vittek őrizetbe

A péntek esti Nemzeti Színházi tüntetéssel kapcsolatosan — mint legutóbb jelentetük — nyolcvanhárom állítólagos tüntetőt állítottak elő az utcáról a hársfa-utcai VII. kerületi kapitányságra, ahol Kooz Géza dr. rendőrfőtanácsos, a kerületi kapitányság vezetője, későn éjszaka kezdte meg az előállított tüntetők kihallgatását. Hajnalra, mire az igazolatásokat befejezték, csak négyen maradtak a rendőrség őrizetében és pedig Zsapka Kálmán hírlapíró, aki a Nemzeti Színház karzataról a szalmiákszeszes üveget lehajította, Scheyer József egyetemi hallgató, aki a jegyzőkönyvek szerint, ellene szegült a rendőri hatalmi intézkedésnek, további két fiatalok: T. R. tanuló, akit a dunai gyermekbírósnak adtak át és R. R. péksegéd, akit a toloncházba vittek. A többi tüntetőt, akiknek legnagyobb része egyetemi hallgató volt, elbocsátották a rendőrségről, de az eljárás tovább folyik ellenük.

Zsapka Kálmán a rabkórházban

Nagy feltűnést keltett városszerzte az a hír, hogy Zsapka Kálmán hírlapíró a hajnali órákban a VII. kerületi kapitányságról a rabkórházba vitték át. A főkapitányság kiadott értesítése szerint a hírlapírónak régi, a harcúterén szerzett hassérülése ujult ki az izgalmak következtében s mivel rosszulérő panaszkodott, még az éjszaka intézkedtek, hogy kórházba vigyék a fiatalembert. A keresztény társadalom körében kialakult vélemény egyrésztől érthetetlennek találja, hogy pusztán lelki izgalmak következtében miképpen ujlhatott ki Zsapka Kálmán régi sebesülése, másrésztől azonban még érthetlenebbnek találja azt a tulzoltan szigorú intézkedést, hogy a kihágási ügyben előállított

fiatalembert a rabkórházba viszik át és nem valamelyik kórházban helyezik el ápolásra. Az eddigi gyakorlat szerint ugyanis a rabkórházban csak letartóztatott rabokat ápolnak, semmiesetre sem kihágás miatt előállítottakat. Értesülésünk szerint ez irányban már megtették a kellő lépéseket és interpelláció is készül Zsapka Kálmán rejtélyes ügyében. Szombaton a fiatalembert ki sem hallgatta a rendőrség, amiből arra is következtetni lehet, hogy állapota nem kielégítő. A rabkórházban, természetesen, senkinek sem adnak felvilágosítást az ott ápolás alatt álló letartóztatott állapotáról.

AZ ELŐRTI RENDŐRKARD TÖRTÉNETE

Tegnap számunkban megírtuk, hogy egy rendőrtiszt, amikor osztagát a tüntetők ellen vezényelte, kirántotta a kardját s egy vágott vele végig egy fiatalember hátán, hogy a kard azonnal eltörött. Ma ennek az ügynek a rendőrségen igen érdekes folytatása volt. Megjelent ugyanis a Mosonyi-utcai rendőrlaktányában Horváth Gyula főiskolai tanársegéd s ott Török János rendőrfőparancsnok előtt a következő feljelentést tette:

— Akkor, amikor a Nemzeti Színház József-körút felé eső oldalán a rendőrségnyelével a tüntetők ellen vezényelték, egy rendőrtiszt, mielőtt még a tömeget távozásra szólította volna fel, kirántotta a kardját s egy mellette békésen elhaladó leventesapkás gyereken, névszerint György Lajos 16 éves borbélytanoncra olyan erővel sújtott végig, hogy a kard eltörött, a leventesapkás fiu pedig hangos kiáltással összeesett. Őt, mármint Horváth Gyula főiskolai tanársegédet, ez a jelenet annyira felháborította, hogy azonnal felkerste az eset három szemtanuját, Nagy Endre orvostanhallgatót, Horváth István szigorló közgazdászt és egy állatorvosi főiskolai hallgatót hogy legyenek tanui, ha feljelentést tesz a rendőrtiszt ellen, majd pedig odament egy rendőrtanácsoshoz s az illető rendőrtiszt nevét tudakolta. A rendőrtanácsos a körút közepén állott s a nagy lumtusban, úgy látszik, nem értette meg, hogy mit akar tőle a tanársegéd, mert válaszolt a legközelebbi közrendőrnek:

— Vigyék be ezt is!

Horváth Gyula főiskolai tanársegédet a közrendőr bevitte a hetedik kerületi kapitányságra, ahonnan csak szombat hajnalban engedték el. Itt azonban sikerült neki megállapítani, hogy a rendőrtiszt, aki György Lajos 16 éves borbélytanocot kardjával megütötte, azonos Ujhelyi József rendőrfelügyelővel, amit kétségtelenül igazol az a körülmény is, hogy Ujhelyi József a történet idején valóban a Nemzeti Színház József-körút felé eső oldalán teljesített szolgálatot.

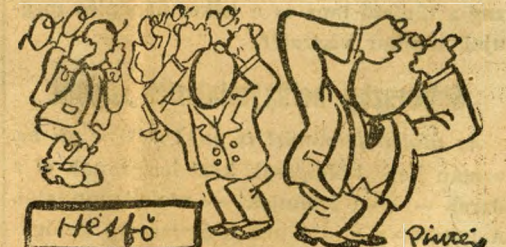
Török János főparancsnok a tanársegéd panaszát végighallgatta s minthogy az ügy nem öhozza tartozik, felkerste, hogy a főkapitányságon tegyen feljelentést.

Heti kis fikció

Vasárnap

A pesti lakók örömeik tanyái:
Ellepek most őket a honnani atyái;
A hosszú pihenést érzik már janyarnak;
Egy kis tevékenység elkél a magyarnak.

Hétfő

Savanyán örvend az egységes náció:
Törvénybe kerül a valorizáció;
Török bus fejüket, majd hogy meglékelik:
Vajh ama kobakot mire értékelik?

Kedd

Esküdtszék, az nem kell, de minek is véne?
Destrúktív dolog az, jótét lelkek réme.
Zordonul elvetnek széket és esküdtek:
Elég, hogy Bethlennek hűséget esküdtek.

Spenda

Méltó ez a nap is munka-verítékre:
A numerus clausus kerül terítékre,
Tisztázottan állunk az ősz zsidók előtt:
Ennél dicsőbb bakot Bethlen sohase lött.

Csütörtök

Zsidó bátorodik, magyar háborodik,
Keresztény-keresztényen szendén áporodik;
Klebi arca furdózik olimpi derűben
S Vass atya dinnyévé minősül a fűben.

Péntek

A Szomori-fu nyögőbusz esete
Hevesi Sanyival inné szélesede.
Közönség szédeleg, Dob-utca édeleg:
Micsoda egy este! (sekélység!) Egy meleg...

Szombat

Lantos ma álomban egy göngyörűt látott:
Zaciból kimentett jess télitábot
S délben, mint komoran ébredő szittya:
Ama bus céduktát halkan áfordítja.

Szönyegvevők figyelmébe!

Valódi

PERZSASZÖNYEGEK
minden méretben, színben és fajtaban megérkeztek!

POLGÁR HUGÓ és EMIL

IV. ker., Gróf Tisza István-utca 13. (vol Fűrőd-utca) Sas-utca sarok.

Magyar perzsaszőnyegek, torontáli Kylim-szőnyegek, Argaman, Axminster, Velour, Buklé és mindenféle futószőnyegek, valamint mokett divány- és asztalterítők nagy választékban!

A legolcsóbban szabott árak minden darabon láthatók! — Régi szolid cég! — Fizetési könnyítések! — Hites szőnyegszakértők! Alapítva: 1904-ben.

IBBS

Krém és Puder
a szépség titka

Kitűnő illatu
Leheletszerűen finom.
Tökéletesen fed

Vezérképviselő: Budapest, V., Nádor-utca 30.